

Program "Wsparcie i Interwencja w Prawidłowym Powrocie do Społeczeństwa Osób Skazanych"

Izabela Jarczevska
1 marca 2021

ngo.pl

Zarząd Stowarzyszenia Pro Civium przyjął Raport z realizacji II edycji Programu - 2020.

R A P O R T

z realizacji

Programu

„Interwencja i Wsparcie w Prawidłowym Powrocie do Społeczeństwa Osób Skazanych”

/01 stycznia – 31 grudnia 2020/

I. G E N E Z A

Program „Interwencja i Wsparcie w Prawidłowym Powrocie do Społeczeństwa Osób Skazanych” został zatwierdzony do realizacji Uchwałą Walnego Zgromadzenia nr 7, z dnia 26 stycznia 2019 roku.

Rok 2020 był okresem realizacji II edycji Programu.

II. E D Y C J A I /TESTOWA/ – 2019

Z Programu skorzystało łącznie 1.094 osób, w tym, przede wszystkim, bliscy pozbawionych wolności oraz skazani.

Gros spraw rozwiązywanych było w formule stacjonarnej lub telefonicznej w ramach np. usług „TelePorada”, czy „Znajdź zatrudnienie z serwisem”.

Beneficjenci najczęściej korzystali ze wsparcia psychologicznego oraz pomocy prawnej, jak również w przedmiocie uregulowania niewłaściwych relacji ze Służbą Więzienną i rzadziej - Policją.

Wszystkie narzędzia stosowane w 2019 roku zostały również zastosowane w roku następnym.

Raport pełny dostępny na stronie:

<https://pomocpostpenitencjarna.pl/raport-stowarzyszenia-za-2019-rok/>

III. E D Y C J A I I – 2020

III.1. NARZĘDZIA

W ramach realizacji Programu Stowarzyszenie uruchomiło wiele nowych oraz bezpłatnych narzędzi oddziaływań penitencjarnych i postpenitencjarnych.

III.1.1. Czat online

Czat online obsługują konsultanci Zespołu ds. Obsługi Programu. Działa codziennie w dni robocze, w godzinach od 10.00 do 18.00. Czat służy przede wszystkim Beneficjentom Programu i umożliwia pozostawienie informacji Stowarzyszeniu, jak i aktualizację wiedzy na temat czynności podejmowanych przez organizację w ramach realizacji Systemu Vice Versa.

W ramach czatu Beneficjent może również zamówić rozmowę online z psychologiem, doradcą zawodowym, prawnikiem lub seksuologiem.

III.1.2. Infolinia „TeleWsparcie”

Działa pod bezpłatnym numerem 0 800 201 211. Dostępna od piątku do niedzieli, w godzinach 10.00 – 18.00. Infolinię obsługują konsultanci Zespołu ds. Obsługi Programu.

Infolinia pełni, przede wszystkim, funkcję informacyjną dla osób zainteresowanych uzyskaniem wsparcia i pomocy Stowarzyszenia oraz daje możliwość pozostawienia informacji Beneficjentom Programu.

III.1.3. „EduMailing”

Zasadniczym celem wdrożonego Systemu Vice Versa jest podnoszenie kompetencji rodzin osób pozbawionych wolności w ich dalszej socjalizacji po zakończeniu wykonywania kary. Rodzina, w tym założeniu, ma być pierwszym i najistotniejszym bastionem w zapobieganiu zjawisku recydywy. Edukacja środowiska rodzinnego skazanych jest zatem najważniejszym zadaniem stojącym przed organizacją.

Oddziaływania w ramach usługi „EduMailing” przyjęły w ramach realizacji Programu wiele form, np. audycji, projekcji audio-wizualnych, prezentacji, ikonografiki, czy porad (konsultacji) z doradcami w danej specjalności.

Wszystkie materiały przygotowują osoby posiadające stosowne wykształcenie i doświadczenie lub – pod ich kierunkiem – studenci takich kierunków, jak prawo, resocjalizacja, czy psychologia.

III.1.4. Czasopismo „Postpenit”

Odbiorcą kwartalnika (wcześniej dwumiesięcznika) są osoby pozbawione wolności. Wydawany w nakładzie 5.000 egzemplarzy, bezpłatny, kolorowy swoją szatą graficzną przypomina gazety tabloidowe. Warstwa merytoryczna nacechowana elementami wspierającymi proces resocjalizacji. 8-12 stron.

III.1.5. Czasopismo „Ways to Go”

Wydanie elektroniczne, bezpłatne. Kwartalnik. 12-20 stron. Skierowane do rodzin osób pozbawionych wolności, środowiska kuratorskiego, Służby Więziennej i pracowników socjalnych samorządu. Wyjaśnia, opisuje, zjawiska i procesy zachodzące w więziennictwie.

III.1.6. Kanał „TeleInfo Pro Civium”

Informacje dotyczące aktualnej działalności Stowarzyszenia przekazywane w formie wiadomości audio-wizualnych, dostępnych na stronach organizacji i w jej social mediach.

III.1.7. Baza Danych

Z myślą o profesjonalizacji usług online niezbędne było stworzenie wirtualnej bazy danych ułatwiającej dostęp do danych Beneficjentów Programu konsultantom i doradcom Pro Civium. Stowarzyszenie zamówiło stworzenie bazy, także w wersji mobilnej, zawierającej kompendium wiedzy o beneficjentach i łatwo dostępnej dla osób obsługujących. Baza jest stworzona na wzór Noe.net – systemu stworzonego dla Służby Więziennej do obsługi osób osadzonych.

Baza Danych Pro Civium (BZPC) jest największym tegorocznym osiągnięciem technologicznym w organizacji. Okres testowania zakończył się w grudniu 2020 roku.

III.2. ZMIANY STRUKTURALNE

III.2.1. Sekcja Praw Człowieka

Powołana w ramach Zarządu Stowarzyszenia do obsługi spraw karnych oraz penitencjarnych Beneficjentów Programu wskazujących na przekroczenie uprawnień organów wykonawczych lub w przypadku podejrzenia zaistnienia tzw. pomyłek sądowych lub w innych sprawach wskazujących na nieprzestrzeganie przepisów prawa.

III.2.2. Sekcja Audio-Wizualna

Powołana w ramach Zespołu ds. Public Relations w celu podniesienia jakości obsługi multimedialnej Stowarzyszenia.

III.2.3. Inspektor ds. Realizacji Programów Edukacyjnych

W związku z potrzebą zindywidualizowania oddziaływań podnoszących kompetencje rodzin osób pozbawionych wolności po wykonaniu kary w dalszej socjalizacji skazanych Stowarzyszenie stanęło przed wyzwaniem kategoryzacji działań ze względu na możliwości i potrzeby bliskich osadzonych. Inspektor ma za zadanie przygotowania oferty edukacyjnej pod względem indywidualnych wskazań doradców Pro Civium, tj. psychologów, pedagogów, prawników, itd.

III.2.4. Sekcja Monitorowania Spraw Beneficjentów

Powstanie Bazy Danych Pro Civium spowodowało wymóg monitorowania wirtualnego systemu. Dostęp do BDPC mają w Stowarzyszeniu konsultanci, doradcy oraz opiekunowie rodzin, stąd potrzeba stałego nadzoru nad jej funkcjonowaniem i prawidłowością zapisów. Jeden moduł w Bazie może obsługiwać, w zasadzie kilka osób jednocześnie, tym bardziej istnienie Sekcji jest uzasadnione.

Sekcja podlega kompetencyjnie Zespołowi ds. Obsługi Programu.

III.3. PROJEKTY

III.3.1. „Wiedza – Edukacja – Resocjalizacja”

Program realizowany przy współpracy (wspieraniu finansowym) Fundacji PZU. Jego celem jest umożliwienie realizacji praktyk zawodowych studentom uczelni w systemie online w ramach działalności statutowej Stowarzyszenia.

Sytuacja zagrożenia epidemiologicznego uniemożliwiła uzyskanie zaliczenia praktyk i staży zawodowych studentom w systemie stacjonarnym. Organizacja, jako, że z założenia realizująca swoje zadania w formie online mogła, we współpracy z ośrodkami akademickimi wyjść naprzeciw potrzebom studentów i uczelni.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku praktyki zawodowe odbyło w Stowarzyszeniu ponad 100 osób. Najczęściej z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa w Poznaniu, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Śląskiego, Chrześcijańskiej Akademii Teologii w Warszawie i około 20. innych ośrodków w kraju.

O możliwość odbycia praktyk zabiegają najczęściej studenci takich kierunków jak resocjalizacja, psychologia i prawo, choć nie brakuje studiujących zarządzanie, ekonomię, dziennikarstwo, czy języki obce.

Z niektórymi uczelniami Pro Civium podpisało w tym zakresie umowy ramowe, część studentów realizuje praktyki w organizacji za zgodą uczelni macierzystej.

III.3.2. „Porozmawiaj z Bliskimi”

Kolejny rok edycji Projektu. DO współpracy, w charakterze Partnera przystąpiła marka Telegrosik i serwis zpozdrowieniem.pl.

Zgodnie z przyjętymi zasadami osadzeni i ich rodziny znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji finansowej dzięki Projektowi mogą bezpłatnie realizować rozmowy telefoniczne.

Wiąże się to z realizacją jednego z głównych celów organizacji, tj. zapobieganiem zjawisku recydywy. Stowarzyszenie uważa, że kontakt skazanego z rodziną i edukacja tej rodziny w sposób naturalny i oczywisty zapobiega powrotności do przestępstwa osób skazanych. Projekt jest częścią Systemu Vice Versa stworzonego z myślą o podnoszeniu kompetencji rodzin osadzonych w ich dalszej socjalizacji po zakończeniu wykonywania kary.

W 2020 roku z bezpłatnych połączeń rodzinnych korzystało 74. skazanych.

III.3.3. „Mały gest – Duży uśmiech”

Zbiórka charytatywna współpracowników Stowarzyszenia przeprowadzona wewnątrz organizacji mająca na celu sfinansowanie prezentów dla dzieci Beneficjentów Programu spełniających dwa podstawowe kryteria: zła sytuacja finansowa rodziny i aktywny udział w podnoszeniu własnych kompetencji socjalizujących.

W 2020 roku dzięki zaangażowaniu praktykantów, wolontariuszy i członków organizacji oraz Zarządu Stowarzyszenia, serwisu zpozdrowieniem.pl i firmy Agy z Radomia, udało się zebrać kwotę 1 500 PLN, za które zakupiono prezenty.

III.3.4 „Społeczeństwo w więzieniu”

Inicjatywa ustawodawcza Stowarzyszenia zmierzająca do zmiany w kodeksie karnym wykonawczym zakresu udziału organizacji społecznych w wykonywaniu kary pozbawienia wolności.

Propozycje zmian skupiają się na artykule 42 Kkw. W roku 2020 projekt został opublikowany, a do pracy nad nim organizacja zaprosiła czołowych komentatorów prawa.

III.4. PARTNERZY

W ramach realizacji zadań statutowych organizacji Stowarzyszenie zawarło stałe umowy o współpracy z wieloma podmiotami, a z innymi współrealizowało wspólne cele, tj. Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, serwisem zpozdrowieniem.pl, marką Telegrosik, Wyższą Szkołą Bankową w Gdańsku, Wyższą Szkołą Bezpieczeństwa w Poznaniu, Chrześcijańską Akademią Teologii w Warszawie, Fundacją PZU, PMPG Polskie Media, Orange Polska, Stowarzyszeniem „Nigdy Więcej”, Uczelnią Techniczno-Handlową w Warszawie, Fundacją „Polska Bez Barrier”, Centrum Praw Kobiet, Wydawnictwem Poznańskim, Biurem Rzecznika Praw Pacjenta i Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich.

III.5. ZASOBY LUDZKIE

Stowarzyszenie tworzą ludzie. Współpracownicy, którzy werbują się z praktykantów, wolontariuszy, doradców merytorycznych i członków organizacji.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku organizację tworzyło prawie 100 osób, najczęściej pochodzących z Wielkopolski i Mazowsza. W Poznaniu i Warszawie znajdują się organy administrujące Stowarzyszeniem.

Swoiste novum w systemie wolontaryjnym stanowi zjawisko przechodzenia praktykantów odbywających czasowe praktyki w organizacji na wolontariat, a w następstwie w poczet członków Stowarzyszenia.

O ile w 2020 roku współpracę z organizacją rozpoczęło kilkadziesiąt nowych osób, o tyle zrezygnowały ze współpracy z różnych powodów, w tym rodzinnych i zawodowych, zaledwie 4.

III.6. PROGRAM W LICZBACH

W ramach Programu „Interwencja i Wsparcie w Prawidłowym Powrocie do Społeczeństwa Osób Skazanych” Stowarzyszenie udzieliło w 2020 roku wsparcia 940 osobom^[1].

III.6.1 Formy wsparcia

• stacjonarnie	w 197 sprawach
• Infolinia „TeleWsparcie” 0 800 201 211	w 284 sprawach
• Czat online	w 319 sprawach
• korespondencyjnie	w 275 sprawach

III.6.2. Korzystający ze wsparcia

• podział ze względu na płeć:	
• mężczyźni	155 razy
• kobiety	785 razy
• podział ze względu na powód osadzenia:	
• skazani	83 %
• tymczasowo aresztowani	12 %
• ukarani	5 %
• podział ze względu na status:	
• osadzeni	66 %
• rodziny osadzonych	34 %

III.6.3. Zakres udzielanego wsparcia

• materialny	5 %
• porada prawna	49 %
• porada psychologiczna	31 %
• porada doradczo-zawodowa	4 %
• porada seksuologiczna	3 %
• interwencja	8 %

III.7. DZIAŁALNOŚĆ PUBLICZNA

III.7.1. Udział w konferencjach naukowych

Stowarzyszenie brało udział w dwóch ogólnopolskich konferencjach naukowych poświęconych zagadnieniom penitencjarnym.

- Ogólnopolska Konferencja Naukowa, 07.05.2020, „Aktualne problemy i wyzwania polskiej penitencjarystyki”, Warszawa, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, z referatem:
- „Relacje organizacji pozarządowych ze Służbą Więzienną i prawa skazanego do realizacji uprawnień wynikających z art. 42 Kkw”
- I Ogólnopolska Konferencja Naukowa, 01.12.2020, „Współczesne wyzwania dla teorii i praktyki resocjalizacyjnej”, Konin, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie, z referatami:
- „Interwencja i wsparcie w prawidłowym powrocie do społeczeństwa osób skazanych na przykładzie stowarzyszenia – narzędzia zdalne”
- Służba Więzienna a organizacje społeczne w kontekście prawa skazanego do ustanowienia przedstawiciela w trybie art. 42 Kkw”

III.7.2. Organizacja szkoleń i warsztatów

Stowarzyszenie zorganizowało webinarium z wykładem pracownika naukowego Zakładu Resocjalizacji Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na temat „Rodziny osób pozbawionych wolności – teoria i praktyka”.

III.7.3. Patronat

Stowarzyszenie objęło patronatem, obok „Gazety Wyborczej” i serwisu ksiazkinaostro.pl, cykl reportaży Niny Olszewskiej zatytułowany „Pudło. Opowieści z polskich więzień”. Pozycja uzyskała bardzo pozytywne opinie m.in. Pawła Moczydłowskiego – byłego szefa polskiego więziennictwa oraz prof. Moniki Płatek – jednej z największych w kraju znawczyń problematyki penitencjarnej w kraju.

III.7.4. Ogólnopolski Konkurs „Prawnik Pro Bono”

Konkurs organizowany jest od wielu lat. W jego jury zasiadają wybitni polscy prawnicy oraz przedstawiciele m.in. Ministerstwa Sprawiedliwości i Biura Rzecznika Praw Obywatelskich oraz organizacji prawniczych i prezesa sądów. Do Konkursu organizacje i instytucje zgłosiły kilkuset prawników. W roku 2020, wśród 14 nominowanych prawników do tego tytułu, znalazła się również prawniczka Stowarzyszenia.

III.8. OBECNOŚĆ W MEDIACH

Działalność organizacji została zauważona w mediach lokalnych i ogólnopolskiej prasie opiniotwórczej. O Stowarzyszeniu pisały kilkakrotnie, m.in. „Wprost”, „DoRzeczy”, „Rzeczpospolita”. Informacje o działalności organizacji lub wypowiedzi naszych przedstawicieli pojawiały się w audycjach radiowych i w portalach informacyjnych.

III.9. STATUS STOWARZYSZENIA

Stowarzyszenie powstało w 2018 roku jako organizacja non profit o statusie stowarzyszenia zwykłego, tj. nierejestrowego. W 2020 roku Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia przyjęło uchwałę o rejestracji organizacji w Krajowym Rejestrze Sądowym i zmianie w tym zakresie Statutu Stowarzyszenia.

IV. ZAŁOŻENIA NA 2021 ROK

IV.1 Szkolenia i warsztaty

Zespół ds. Obsługi Programu wraz z doradcami merytorycznymi Zakładu Resocjalizacji UAM w Poznaniu przygotowują cykl webinarów online o charakterze otwartym dotyczących penitencjarystyki, szczególnie w kontekście udziału środowiska rodzinnego w procesie resocjalizacji sprawców przestępstw oraz problematyki tej grupy społecznej

IV.2. Podręcznik dla rodzin osób tymczasowo aresztowanych i skazanych

Eksperti Pro Civium pod kierunkiem kierownika Zakładu Resocjalizacji Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przygotowują wydanie, pierwszego w kraju, podręcznika dla rodzin osób pozbawionych wolności, w szczególności ich partnerek, a poruszających kwestie zatrzymania, tymczasowego aresztowania, pobytu w zakładzie karnym i przygotowania do zwolnienia oraz wychowania dzieci w związkach, w których jeden z rodziców jest pozbawiony wolności. Podręcznik ma stanowić kompendium wiedzy dla bliskich osób osadzonych wspierający w swoim charakterze. Do jego stworzenia Zarząd Stowarzyszenia powołał grupę specjalistów składającą się z psychologa, pedagoga resocjalizacji, doradcy zawodowego oraz prawnika.

IV.3. Konsultacje społeczne

Propozycja zmian legislacyjnych w konstrukcji kodeksu karnego wykonawczego w przedmiocie udziału społeczeństwa w wykonywaniu kary pozbawienia wolności trafi w 2021 roku do Centralnego Zarządu Służby Więziennej, Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, oraz wydziałów prawa polskich ośrodków akademickich i organizacji pozarządowych z prośbą o ocenę i komentarz.

IV.4. Praktyki i staże zawodowe

Stowarzyszenie, także w 2021 roku podejmie się organizacji praktyk i staży zawodowych dla studentów. Do współpracy zaprosimy także inne instytucje i organizacje społeczne.

IV.5. Personalizacja oddziaływań i powszechność Programu

Powołanie w 2020 roku Inspektora ds. Realizacji Programów Edukacyjnych miało na celu stworzenie zindywidualizowanego programu oddziaływań na rodziny skazanych ze względu na ich możliwości percepcyjne, wykształcenie, rodzaj problemów, z którymi boryka się środowisko rodzinne pozbawionego wolności. W roku 2021 cel ten zostanie podjęty i zrealizowany, co podniesie skuteczność i jakość oferty edukacyjnej Stowarzyszenia.

W 2020 roku organizacja przygotowała się również do kampanii informacyjnej propagującej zalety udziału w Programie „Interwencja i Wsparcie w Prawidłowym Powrocie do Społeczeństwa Osób Skazanych”. Stworzono również wirtualną bazę danych (BDPC) dostosowaną do potrzeb i możliwości Stowarzyszenia oraz narzędzi oddziaływać. W końcu, ugruntowały się kanały komunikacyjne wewnątrz struktur organizacji. Stanowi to pole wyjściowe do upowszechnienia Programu w środowisku rodzinnym skazanych, jak i w zakładach karnych.

IV.6. Rejestracja Stowarzyszenia i status organizacji pożytku publicznego

Rok 2021 stoi pod znakiem zmian organizacyjnych Stowarzyszenia. Po dokonaniu ewentualnych, a w takim przypadku niezbędnych zmian w wybranej Radzie Nadzorczej i Zarządzie Stowarzyszenia do sądu rejestrowego zostaną złożone wymagane dokumenty rejestracyjne. Następnym krokiem będzie uzyskanie statusu organizacji użyteczności publicznej. Decyzja w tym zakresie zostanie podjęta na najbliższym czasowo Walnym Zgromadzeniu, którego termin wstępnie przewiduje się na luty 2021 roku.

IV.7. II Ogólnopolski Konkurs dla Rodzin Osób Pozbawionych Wolności „Od Środka”

Pierwsza edycja miała miejsce w 2019 roku. Wtedy Stowarzyszenie zadało sprawcom czynów zabronionych pytanie, o to, „co by dziś powiedziały ofiarom ich przestępstw”. W tym roku, w drugiej edycji odbiorcami Konkursu mają być rodziny osadzonych, a jego tematem – wzorce postępowania, które rodzice, chcą przekazać swoim dzieciom.

Raport przyjęto Uchwałą nr 03/2021 Zarządu Stowarzyszenia z dnia 10 stycznia 2021 roku.

[1] Ilość spraw nie równa się ilości osób korzystających z usług Stowarzyszenia. Analizując podane dane statystyczne należy wziąć pod uwagę, że niezwykle często jedna osoba zwracała się do organizacji z kilkoma tematami. Podane dane zawierają również interwencje Stowarzyszenia wszczynane na podstawie innych informacji niż pochodzące od Beneficjentów Programu. W podanych statystykach zawarto również sprawy zgłaszane nie przez Beneficjentów Programu „Interwencja i Wsparcie w Prawidłowym Powrocie do Społeczeństwa Osób Skazanych”.

<https://publicystyka.ngo.pl/program-wsparcie-i-interwencja-w-prawidlowym-powrocie-do-spoleczenstwa-osob-skazanych>